Bundel - Vragenuur van 5 oktober 2023

MV.1 Alle dakloze mensen tellen mee - Ilse Raaijmakers (PvdA), mede namens Berdien van der Wilt (D66) en Beau Nederhand (Volt)

MV 1 Alle dakloze mensen tellen mee

MV.2 College luidt noodklok opvang asielzoekers Jaarbeurs; alles op alles zodat ook geen vluchteling op straat slaapt - Hester Assen (PvdA), mede namens Lisanne Snippe (Partij voor de Dieren), Venita Dada-Anthonij (D66), Beau Nederhand (Volt), Bert van Steeg (CDA), Tabasum Westra (ChristenUnie), Yvonne Hessel (Utrecht Solidair) en Gert Dijkstra (EenUtrecht)

MV 2 College luidt noodklok opvang asielzoekers Jaarbeurs Alles op alles zodat ook geen vluchteling op straat slaapt

MV.3 Afpersers belonen? - Ismail El Abassi (DENK)

MV 3 Afpersers belonen

MV.4 Belonen of afstraffen van het omzetten naar (sociale) huur en wooncoöperaties - Gert Dijkstra (EenUtrecht), mede namens Kirsten Alblas (ChristenUnie) en Yvonne Hessel (Utrecht Solidair)

MV 4 Belonen of afstraffen van het omzetten naar (sociale) huur en wooncoöperaties

Mondelinge vragen Alle dakloze mensen tellen mee

5-10-2023

Vragen:

Het aantal dakloze mensen is volgens het CBS in 2022 flink gedaald ten opzichte van een jaar eerder.[1] Van ruim 32.000 naar zo'n 26.000. Dit lijkt vooral een papieren werkelijkheid. Bij de opvanglocaties is het beeld juist tegenovergesteld; de opvang zit overvol en het aantal dakloze mensen lijkt te stijgen. Het straatbeeld is ook anders: er lijken de laatste tijd veel meer mensen op straat te slapen. Het vermoeden is dat veel mensen buiten beeld blijven en daarmee buiten de statistieken van het CBS vallen die deels op schattingen gebaseerd zijn.

Dinsdag a.s., 10 oktober, is het Werelddaklozendag. Een dag om stil te staan bij alle mensen op de wereld zonder dak boven hun hoofd. Het minste dat we kunnen doen is zorgen dat ze gezien worden, in beeld zijn en meegeteld worden. Betrouwbare kennis van de aard en omvang van dakloosheid is immers essentieel voor effectief beleid. Al eerder ging het in deze raad over de ETHOS (European Typology of Homelessness and Housing Exclusion) -telling, die het daklozencijfer veel nauwkeuriger kan weergeven door o.a. ook mensen in niet-conventionele woonsituaties, mensen die dreigen hun huis te verliezen en mensen die permanent in de openbare ruimte leven mee te nemen in de telling.[2] Het college heeft vorig jaar toegezegd deelname aan de ETHOS-telling te willen overwegen.[3] Inmiddels zijn we een jaar verder en doet Utrecht nog niet mee. Terwijl nu – na de regio Noordoost Brabant met centrumgemeenten Oss en Den Bosch – in de tweede ronde zes regio's met een totaal van 55 gemeenten meedoen met de ETHOS-telling van de Hogeschool Utrecht en het Kansfonds. Daarover heeft de PvdA de volgende vragen:

1. Hoeveel dakloze mensen zijn er volgens het college op dit moment in de gemeente Utrecht? Hoe bepaalt het college dat cijfer? Wordt iedereen daarin meegenomen, ook 'niet-rechthebbenden'?
2. Kan het college ook het aantal dakloze mensen per ETHOS categorie[4] benoemen? Zo nee, waarom niet?
3. Waarom doet Utrecht niet mee aan de ETHOS-telling van 2024?
4. Wil het college toezeggen voor 2025 alsnog mee te doen aan de ETHOS-telling?

Gesteld door:

- Ilse Raaijmakers, PvdA
- Berdien van der Wilt, D66
- Beau Nederhand, Volt

---

[1] NOS, Minder daklozen in Nederland, maar opvanglocaties merken daar niks van.
[2] Kansfonds, ETHOS-telling.
[3] SV 2022-174.
[4] Kansfonds, ETHOS-telling.

Mondelinge vragen College luidt noodklok opvang asielzoekers Jaarbeurs; alles op alles zodat ook geen vluchteling op straat slaapt

5-10-23

Vragen:

Begin deze week ontvingen we als raad een brief van de burgemeester waar we lezen dat gemeente Utrecht en de Veiligheidsregio alarm slaan: de centrale opvanglocatie in de Jaarbeurs loopt over. Ook media berichtten daarover. Deze noodroep vanuit het college kwam enigszins als een verrassing na een uitvoerig debat afgelopen donderdag over alle vluchtelingen. In het debat is deze noodsituatie in de Jaarbeurs namelijk niet als dusdanig benoemd. Tijdens het debat heeft de wethouder wel aangegeven dat er in principe niet veel nieuwe Oekraïense vluchtelingen meer gehuisvest worden in de Utrechtse opvanglocaties maar dat de doorstroom vanaf de Jaarbeurs door andere gemeenten opgevangen moet worden. De fracties zijn ook geschrokken omdat gebrek aan plek in de Jaarbeurs uiteindelijk zou kunnen betekenen dat er mensen zijn die op straat komen te slapen. Dat mogen we nooit laten gebeuren in onze stad. Deze zorgwekkende situatie brengt ons tot de volgende vragen:

1. Hoe heeft de situatie in de Jaarbeurs zich (recent) ontwikkeld waardoor nu de noodklok geluid wordt? Hadden we dit aan kunnen zien komen en/of wat is er in aanloop naar dit moment al gebeurd om dit te voorkomen?
2. In hoeverre is de Jaarbeurs nu zo vol omdat andere gemeenten nog steeds hun verantwoordelijkheid niet nemen in het opvangen van Oekraïense en/of andere vluchtelingen die hier binnenkomen?

We weten inmiddels dat de spreidingswet door de Tweede Kamer is. Het is onzeker of de wet het ook in de Eerste Kamer haalt. Veel gemeenten lijken passief af te wachten tot die wet al dan niet in werking treedt, en in de tussentijd niet te zorgen voor de broodnodige opvangplekken.

3. Welke acties worden er vanuit de VRU of vanuit de landelijke overheid ondernomen of kunnen nog meer ondernomen worden om ook deze gemeenten aan te sporen nu al voor opvangplekken te zorgen, aangezien de verwachting allerminst is dat de behoefte daaraan minder wordt?

4. Welke mogelijkheden ziet het college nog, dan wel via politieke escalatie dan wel qua mogelijkheden in onze eigen stad, om te voorkomen dat mensen daadwerkelijk op straat komen te slapen?

Gesteld door:

- Hester Assen, PvdA
- Lisanne Snippe, PvdD
- Venita Dada-Anthonij, D66
- Beau Nederhand, Volt
- Bert van Steeg, CDA
- Tabasum Westra, CU
- Yvonne Hessel, Utrechtsolidair
- Gert Dijkstra, EenUtrecht

Afpersers belonen?

4 oktober 2023

Vragen:

In juni 2019 hebben we een motie ingediend om te voorkomen dat afpersers ondernemers kapot kunnen maken door granaten te plaatsen of hun winkels te beschieten. Helaas werd deze motie destijds verworpen. Sindsdien zijn de afpersingen echter niet afgenomen; integendeel, ze lijken alleen maar toe te nemen.

Laten we enkele recente incidenten als voorbeeld nemen:

- In februari werd de beautysalon "FullGlamDutch" van Sakina in de Amsterdamsestraatweg beschoten door afpersers.
- In mei werd een explosief aangetroffen voor dezelfde beautysalon, en de zaak werd gedwongen om voor 30 dagen te sluiten.
- In juni was Ayintap gesloten vanwege een handgranaat aan de deurklink.
- In augustus werden bewoners van Overvecht-Noord opgeschrikt door een explosie bij broodjeszaak "Panino Fresco."
- In oktober was er een explosie bij het barbecue-restaurant "Topkapi" aan de Amsterdamsestraatweg, waarbij de ruiten en de voordeur beschadigd raakten.

Deze voortdurende incidenten hebben niet alleen invloed op het veiligheidsgevoel van de ondernemers en hun werknemers, maar brengen de ondernemer direct in financiële problemen, omdat de gemeente de zaak van de ondernemers sluit.

Dit brengt mij tot de volgende vragen:

1. Is de Burgemeester het met ons eens dat we in geen enkele geval een winkel moeten sluiten, zolang niet vaststaat dat een ondernemer schuld heeft?
2. Is de Burgemeester bereid om de onschuldige ondernemers die schade hebben geleden vanwege sluiting door de gemeente te vergoeden?
3. Is de Burgemeester bereid in gesprek te gaan met ondernemers die nog problemen ervaren door de gebeurtenissen om zorgen bij hen weg te halen?

Gesteld door:

- Ismail El Abassi, DENK

Mondelinge vragen
Belonen of afstraffen van het omzetten naar (sociale) huur en wooncoöperaties?

5 oktober 2023

De woongroep Overhoop aan de Camera Obscuradreef in Overvecht had geen gemakkelijke start. Na een moeizame periode van overleg en onderhandelen heeft deze woongroep in 2020 acht units, vier woningen en vier winkels, gekocht van Mitros (nu Woonin). Op basis van een omgevingsvergunning zijn twee van de vier winkels in 2022 omgebouwd naar woningen. Bewoners hebben zich georganiseerd in een wooncoöperatie en wonen er met plezier. Samen met de buurt organiseren zij in de twee overgebleven winkels er een buurthuiskamer en een kringloopwinkel, dat bijdraagt aan een prettige(re) buurt. Een mooi initiatief dat steun verdient.

De gemeente steunt Overhoop, in woorden maar ook met subsidies, zoals voor het omzetten van de winkels naar (sociale) huur, deels met opvang voor kwetsbare Utrechters, het organiseren van de buurtkamer en verduurzamen van het gebouw; samen een bedrag van € 40.000. Bovendien is vanuit ‘Ruimte voor initiatief’ de hele omzetting mede mogelijk gemaakt met een lening van € 100.000. Hard nodig ook, want wooncoöperaties zoals Overhoop kunnen heel moeilijk bij reguliere banken een hypotheek krijgen en zijn dus aangewezen op particulieren en gemeentelijke steun. De gemeente Utrecht wil dat ook; zoals vastgelegd in de Woonvisie (2019) en het Actieplan Utrechtse Wooncoöperaties (2021).

Dat klinkt heel goed. Niets aan de hand? Helaas toch wel, want recentelijk heeft de Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU) een rekening gestuurd van € 54.858 met als reden: ‘afdracht economische meerwaarde erfpachtrecht’. Bij de koop (2020) ging de woongroep Overhoop er van uit dat dit bedrag zeer beperkt van omvang zou zijn. Winkels of huurwoningen zouden een vergelijkbare meerwaarde hebben, zo werd gedacht. De gemeente heeft bij het afgeven van de lening dat ook niet weersproken, want in de begroting waren zichtbaar geen kosten afdracht erfpacht opgenomen voor het omzetten van winkels naar woningen. Nu wordt de meerwaarde van de winkel alsnog ingeschat op nul euro en die van de huurwoning op € 27.429; vandaar de onverwachte naheffing na drie jaar van maar liefst € 54.858, waarmee Overhoop per saldo nota bene een nettobetaler wordt aan de gemeente.

Zo ontstaat het beeld dat gemeente met de ene hand wooncoöperaties stimuleert maar met de andere hand behandelt alsof het commerciële instanties zijn voor wie de maximale afdracht erfpacht moet worden gehanteerd. Het gevolg is wel dat de gemeente daarmee per saldo doet wat zij beleidsmatig zegt niet te willen, namelijk

het ontmoedigen van wooncoöperaties en het niet bevorderen van de omzetting van winkels naar (sociale) huurwoningen.

Vandaar de volgende vragen.

Vragen:

1. Erkend het college dat wooncoöperatie Overhoop per saldo een nettobetaler is geworden voor de gemeente en daardoor het beeld kan ontstaan dat de gemeente wooncoöperaties en het omzetten van winkels naar (sociale) huurwoningen niet 100% stimuleert, zoals wel beleidsmatig wordt beoogd?
    a. Zo ja, met welke actie wil het college dat beeld dan gaan bijstellen?

2. Is het college het met ons eens dat wooncoöperaties geen gelijke positie hebben als woningcorporaties en commerciële partijen op de vastgoedmarkt en daarom een specifieke benadering vragen; met aandacht voor zowel de financiële kwetsbaarheid als ook de maatschappelijke meerwaarde van deze wooncoöperaties?
    a. Zo ja, is dat uitgangspunt hier wel voldoende toegepast bij Overhoop?

3. Kan het zijn dat bij het in de buurt gelegen project De Mix er geen sprake is van een ‘afdracht economische meerwaarde erfpacht’ voor de realisatie van middenhuur (vergelijkbaar met Overhoop) of dat een eventuele meerwaarde afdracht anderszins gecompenseerd is?
    a. Zo ja, wat was de reden om bij Overhoop dan niet te compenseren?

4. Hoeveel Utrechtse winkels zijn er in de laatste vijf jaar omgezet in een (sociale) huurwoning en waren dat ook partijen die te dan maken kregen met de ‘afdracht economische meerwaarde erfpacht’?
    a. Zo ja, hoe vaak is daar ca. € 27.000 aan meerwaarde voor betaald?

5. Ten slotte, is het college bereid om na te gaan hoe de VGU nog een keer kritisch naar de berekening van de afdracht erfpacht kan kijken opdat recht wordt gedaan aan de specifieke positie van Overhoop als wooncoöperatief?

Gesteld door:

- Gert Dijkstra, EenUtrecht
- Kisten Alblas, ChristenUnie
- Yvonne Hessel, Utrecht Solidair